

A Fővárosi Ítéltábla a dr. jogtanácsos által képviselt Nemzeti Adó-és Vámhivatal Fejér Megyei Adóigazgatósága (8000 Székesfehérvár, Mátyás király krt. 8.) felperesnek, a dr. ügyvéd (8000 Székesfehérvár, Zichy liget 9. fszt. 2.) által képviselt alperes neve(alperes címe) alperes ellen tartozás megfizetése iránt indított perében, a Székesfehérvári Törvényszék 2015. október 21-én meghozott és 2015. november 13-án az 57. sorszámú végzésével kijavított, valamint az 58. sorszámú kiegészítő ítéletével kiegészített 15.G.40.045/2013/51. számú ítélete ellen az alperes részéről 53. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán a 2016. március 30-án megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben és akként változtatja meg, hogy az alperes felperes javára történő 12.070.941 (tizenkétfélmillió-hetvenezer-kilencszáznegyvenegy) forint fizetésre kötelezését mellőzi, az alperest ugyanezen összeg tekintetében – a Székesfehérvári Törvényszék Gazdasági Hivatalának letéti számlájára 30 nap alatt befizetendő – biztosíték nyújtására kötelezi. Mellőzi továbbá a Fővárosi Ítéltábla az alperes kötelezését a 291.600 (kétszázkilencvenegyezer-hatszáz) forint szakértői költségből és 36.000 (harminchatezer) forint elsőfokú eljárási illetékből álló költség megfizetésére, megállapítva, hogy e költségeket az állam viseli.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 15.000 (tizenötezer) forint másodfokú eljárással felmerült jogtanácsosi munkadíjat.

Megállapítja, hogy a másodfokú eljárás során felmerült eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az irányadó tényállás szerint az alperes ügyvezetője volt a nyílászárók gyártásával, forgalmazásával foglalkozó F Kft. adós gazdálkodó szervezetnek. Az adós ellen az adóhatóság 2010. április 1. napján, majd szeptember 16-án, illetve 2012. január 13-án végrehajtási eljárást kezdeményezett. A beszédési megbízások csak kis részben jártak eredménnyel, míg az adós 2011. november végéig 12.300.000 forint tartozást teljesített.

Az adós jelentős követelésállománnyal rendelkezett, melynek egy része garanciális visszatartásból származott. A már esedékessé vált követelések behajtása érdekében az alperes fizetési felszólításokat küldött, az adósok azonban nem teljesítettek, így a társaság kintlévőségei nem csökkentek. Ezért az alperes ügyvezetése alatt álló kft. a kintlévőségei miatt 2010. év végére fizetéseképtelen állapotba került, melyet átmeneti jellegűnek tekintett, így 2011. évre további megrendelésekre szerződött és folytatta tevékenységét. Az adósnak azonban ekkor már a működési költségeire és anyagvásárlásra sem volt pénzeszköze, így az alperes a másik cégével, a B Kft.-vel

oly módon alakított ki üzleti kapcsolatot nyílászárók gyártására, hogy a kiadásokat a B Kft. előlegezte meg, és miután az adós legyártotta a nyílászárókat a megrendelő B Kft. részére, a vételárral szemben elszámolták a megelőlegeezett összeget. Ennek alapján 2011. március és december között közel 23,5 millió forint összegben számlázott az adós a B Kft. részére, mely összeget kompenzáls útján rendezték. Az elszámolás során 2011 nyarán az adós három gépjárművet, továbbá használt gépeket, irodabútort és egyéb irodai eszközöket átadott a B Kft. részére. A B Kft. 2011-2012. években 26.500.000 forint összegben teljesített az adós helyett a munkavállalók, illetve a beszállítók felé.

Az adós a nyílászárók gyártásához szükséges anyagokat és gépeket a működése során mindvégig (így 2011. évben is) az A Kft.-től vásárolta. Az adós 2011. június 14-én adásvételi szerződést kötött az A Kft.-vel, mely szerint a gyártáshoz használt gépeket e kft. részére értékesítette. A 15.000.000 forintos vételár kompenzálassal került kiegyenlítésre, melynek oka az volt, hogy az adós a nyílászárókhoz szükséges anyagot utólagos elszámolással kapta, azt lényegében az A Kft. meghitelezte a részére, azonban a cégnek biztosítékra volt szüksége, így az adós több váltót állított ki, illetőleg a hitel fedezetét képezték a gépek. Miután az adós teljesíteni nem tudott, így a termeléshez szükséges gépeket adta át, melyet követően az adós munkát már alig végzett, bevétele nem képződött, de a G Zrt. sem teljesített a fizetéseképtelensége miatt.

Az adós ellen a felszámolási kérelem előterjesztésére 2011. október 10-én került sor, míg a felszámolás 2012. március 14-én indult meg. Az eljárásban közel 90 millió forint összegű hitelezői igény bejelentésére került sor, azonban vagyon hiányában a felszámoló az eljárás egyszerűsített módon történő befejezését indítványozta.

A felperes keresetében a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésére hivatkozással kérte az alperes felelősségének a megállapítását, állítva, hogy az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben a társaság vagyona 12.070.941 forinttal csökkent. Ezen összegre kérte az alperes kötelezését biztosíték nyújtására is, illetőleg késedelmi kamat megfizetésére.

A felperesi előadás szerint likvid vagyon hiányában már 2010 év végére fizetéseképtelen állapotba került az adós, így az alperesnek be kellett volna szüntetnie a cég tevékenységét, és arra kellett volna törekednie, hogy az adós követeléseit behajtsa és a hitelezőit a vagyonból kifizesse. Gazdaságtalan és ésszerűtlen volt a B Kft.-vel és az A Kft.-vel az üzleti kapcsolat fenntartása 2011 évben, ugyanis a teljesítés ellenére az adóhátralék tovább nőtt, de nőtt a cég vesztesége is. Felperesi álláspont szerint az alperes rosszhiszeműen járt el, ugyanis miközben elsősorban az adótartozását kellett volna rendeznie, két hitelező követelését előnyben részesítette a többi hitelező hátrányára. Az alperes addig dönthetett szabadon a lejárt tartozások kifizetésének sorrendjéről, amíg a cég vagyona az összes követelés kifizetésére fedezetet nyújt. Adott esetben azonban az alperes az adós vagyonát két olyan társaságnak adta át, mely cégek követelését az adótartozás megelőzte volna a felszámolás során. Az alperes magatartása miatt a társaság vagyona 37.244.397 forinttal csökkent, míg a 12.070.941 forint összegű adótartozás kielégítése kétségessé vált, amiért kizárólag az alperest terheli a felelősség.

Az alperes arra hivatkozással kérte a kereset elutasítását, hogy a cég 2010 év végén nem volt fizetéseképtelen. A mérleg szerint közel 109 millió forint követelése állt fenn, melyből több mint 65 millió forint követelés még nem vált esedékessé, de ezen túlmenően közel 38 millió forintos készlettel és közel 4 millió forint készpénzzel is rendelkezett. Úgy vélte, alappal bízhatott a kintlévőségek rendezésében, különös figyelemmel arra is, hogy adóssai között több nagy építőipari cég is volt, de hivatkozott arra is, hogy a 2010. évi mérlegben csak 5%-os értékvesztést számolt el. Az átmeneti nehézséget további munkával áthidalhatónak tartotta, de bizakodásra adott okot az is, hogy 2011 januárjában szerződni tudott a G Zrt.-vel, melytől jelentős árbevételt realizálhatott volna, ha később ez a cég nem megy csődbe, ami a szerződéskötéskor még nem volt tudható. Hivatkozott

arra is, hogy 2011. év tavaszán a bevételéből a felperes felé több alkalommal teljesített. Álláspontja szerint a cég 2012 márciusára került fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe, amikor a V Zrt. 23.000.000 forintos tartozásának a rendezése meghiúsult.

A B Kft.-vel fennállt üzleti kapcsolattal összefüggésben előadta, hogy alvállalkozója volt e cégnek, és abban állapodtak meg, hogy a B Kft. megelőlegezi az adós gyártási, működtetési költségeit és utólag számolnak el. Az A Kft. kapcsán előadta, hogy évekkorábban állapodtak meg abban, hogy ez a cég 20.000.000 forintos hitelkeretet biztosít számára a gyártáshoz szükséges anyagvásárlásra, míg a hitel fedezetét az eszközök képezik. Az utólagos elszámolás során ezért kerültek a vételártartozás ellenében a gépek az A Kft.-hez.

Vitatta, hogy nem tett meg minden tőle elvárható intézkedést a hitelezői veszteségek elkerülése, illetőleg csökkentése érdekében. Úgy vélte, alappal bízhatott a magas kintlévőségei behajtásában, és az átmeneti helyzetben a működés fenntartása jó döntés volt, ami nyereséget is biztosított a számára, és a felperes részére fizetni is tudott. Megjegyezte, hogy maga a felperes is alkalmasnak minősítette egy határozatában az ügyvezetői tisztség ellátására, és vétlennek minősítette a fizetéseképtelen állapot kialakulásában.

Az elsőfokú bíróság a kijavított és kiegészített ítéletében megállapította, hogy az alperes az adós ügyvezetőjeként a társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően ügyvezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, és ezzel okozati összefüggésben a társaság vagyona 12.070.941 forint csökkent. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 12.070.941 forintot, illetőleg 291.600 forint, valamint 60.000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és kötelezte az alperest az államnak 36.000 forint feljegyzett eljárási illeték megfizetésére.

A határozat indokolásában a törvényszék rögzítette, hogy elsődlegesen annak eldöntése képezte a feladatát, hogy az adós gazdálkodó szervezet mikor került fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe, illetve eleget tett-e a törvényi kötelezettségeinek, mert ha nem, akkor a kártérítési felelőssége megállapítható, melynek értékelése során tisztázni kell, hogy a magatartásával okozati összefüggésben a hitelezők kielégítési alapjául szolgáló társasági vagyon milyen összegben csökkent.

A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte időpontjára vonatkozó meghatározást idézve megállapította, hogy adott esetben a felperes a 2010. december végi fizetéseképtelenségi időpontot a társaság mérleg adataira, továbbá saját záróellenőrzése adataira alapította. Az alperes maga sem vitatta, hogy 2011 évtől már más cégek segítségével tudott működni. A kirendelt könyvszakértő alátámasztotta, hogy az adós 2010 év végén már nem rendelkezett olyan mobilizálható vagyonnal, melynek felhasználásával rövid lejáratú kötelezettségeinek eleget tudott volna tenni. A forgóeszköz értéke az év végén 75.919.000 forint volt, mellyel szemben kell figyelembe kellett venni az adós 130.142.000 forintos kötelezettség állományát. A szakértő megállapította, hogy a társaság 2011 évben a befolyó pénzeszközeiből bért, hiteletet, szállítói tartozásokat és adót fizetett. A szakértő szerint az alperes számára ismert volt, hogy a cég kötelezettség állománya a követeléseit rendre meghaladja, illetve a követeléseit túlértékelte, továbbá nem megfelelő az elszámolt értékvesztés sem 2010 évben. Az alperes számára ismert volt az is, hogy év végén már 64.202.000 forint volt a lejárt vevői követelése, és tudomással bírt arról is, hogy azok behajtására kevés az esély. A szakértő rögzítette továbbá, hogy a készletek nem megfelelő értéken szerepeltek, a készlet nagy része elavult, így a felszámolás során 10%-ra leértékelésre is kerültek a nyilvántartott értékhez képest. Sem a követeléseket, sem a készleteket nem megfelelő értéken tartották nyilván, a gazdálkodás eredménye kedvezőbb színben került feltüntetésre. A vagyonvesztés a mérleg adatokhoz képest 2010. évben már ténylegesen bekövetkezett. A szakértő megállapította továbbá, hogy az adós a kintlévőségei miatt nem tudott a kötelezettségeinek eleget tenni, míg a tárgyi eszközök B Kft. és A Kft. részére történő értékesítését

követően már termelőeszköze sem maradt. E két céggel folytatott együttműködést értékelve a szakértő rögzítette, hogy ez az üzleti konstrukció egy ideig életben tartotta az adóst, de bevétele ebből nem keletkezett és az alperes csak a B Kft.-től kapott pénzt, illetve a folyószámla hitelt tudta az egyes hitelezői követelések teljesítésére felhasználni.

A törvényszék a szakértő megállapításait az ítélezése alapjául elfogadta, melyet nem gyengített a cég könyvvizsgálójának a tanúvallomása sem, mely szerint az adós 2010. év végén még alappal bízhatott abban, hogy a kintlévőségei befolyanak, míg megítélése szerint az ügyvezető belátásán múlik a követelések leértékelése. Az elsőfokú bíróság ezzel szemben úgy vélte, a vezetőtől elvárható, hogy minden intézkedést megtegyen a lejárt követeléseinek behajtása, illetve lejárt tartozása megfizetése érdekében.

Az elsőfokú bíróság döntése indokolásában rögzítette, hogy az adósnak 2010. évben lejárt esedékességű, nagyobb követelése álltak fenn több céggel szemben. Ezek közül a H 2005 Kft. már 2008 nyarán felszámolás alá került, míg a V Zrt.-vel szemben, eredménytelen felszólítások kiküldését követően 2010 augusztusában felszámolás iránti kérelem előterjesztésére került sor, így az alperesnek tudnia kellett arról, hogy a követelés behajtása eredménnyel nem várható. Úgyszintén nem volt várható a követelés megtérülése az E Kft.-től sem, mely társaság a V Zrt. alvállalkozója volt. A nagyobb adósok közül egyedül a MOBILCON Kft. tudott teljesíteni 15.000.000 forint összegben, míg a G Zrt.-vel 2011. évben jött létre a megállapodás.

A törvényszék megállapította továbbá azt is, hogy az alperesi előadás szerint a B Kft.-vel fennálló üzleti kapcsolat révén 2.500.000 forint nyereséget realizált az adós, azonban ez az időközben esedékessé váló kintlévőségekkel szemben nem tekinthető eredménynek, melyet igazol az is, hogy az állandó partner, az A Kft. 2010. évben már csak váltó ellenében adott alapanyagot az adósnak, illetve biztosítékként vételi jogot kért a termelőeszközökre. A készletek értékelésével kapcsolatos alperesi előadást cáfolja, hogy ha ezek piacképesek lettek volna, akkor azok az A Kft. számára is fedezetet jelentettek volna. Mindezek alapján megállapítható, hogy az alperes részéről nem volt reális várakozás, hogy a kft. nyereségesen, hosszabb távon folytatni tudja a tevékenységét, illetve a likviditási problémái átmenetiek.

A törvényszék kitért arra is, miszerint nem annak van jelentősége, hogy a társaság vagyona fedezte volna a kötelezettségeit, hanem annak, hogy rendelkezésre állt-e likvid vagyon az esedékessé vált hitelezői igények kifizetésére. Abban az esetben ha nem, úgy a Gt. 143. § (3) bekezdése szerinti intézkedések megtételére lett volna szükség, vagy ennek hiányában a cég megszüntetéséről, és a hitelezői igények Cstv. szerinti kielégítéséről kellett volna gondoskodni. Az alperesnek már 2010. év végén számba kellett volna vennie ezeket a lehetőségeket és a szükséges döntéseket meg kellett volna hoznia. Ehhez képest úgy biztosította az adós cég 2011. évi működését, hogy a tevékenységből származó bevételt két céggel számolta el, gyakorlatilag e két hitelezőt előnyben részesítette a többi hitelezővel szemben. Helytállónak tekintette a törvényszék a felperes azon érvelését is, mely szerint az alperes csak addig dönthetett szabadon a lejárt tartozások kielégítésének sorrendjét illetően, amíg rendelkezésére állt az az összeg, amivel az összes lejárt követelést rendezni tudja. Adott esetben azonban ez nem állt fenn, az alperes újabb hitelezőket vont be és nem járt el jóhiszeműen, amikor a két hitelezővel kompenzálás útján úgy rendezte a tartozását, hogy még a tárgyi eszközeit, termelő berendezéseit is átadta.

Megalapozott továbbá a felperes azon érvelése is, miszerint az adós és az A Kft. között korábban létrejött megállapodás nem felel meg a Ptk. visszavásárlási kikötésre, illetőleg a vételi jogra vonatkozó rendelkezéseinek, így az alperesnek nem állt fenn kötelezettsége a termelőeszközök értékesítésére. Az alperes leírt magatartása nem szolgálta a cég fizetőképességének helyreállítását sem, ugyanis a kintlévőségek összetétele 2011. évben nem változott, sőt nőtt.

Vizsgálta továbbá a törvényszék azt is, hogy az alperes magatartása milyen vagyonsökkenést eredményezett az adós vagyonában. E körben megállapította, hogy az egyéb elszámoláson túl az alperes a társaság vagyonából 15.000.000 forintos termelőeszközt, 1.926.550 forintos berendezési és

irodai felszereléseket, illetőleg 2.550.000 forint értékben három gépjárművet értékesített a két hitelezőnek, mely eszközök fedezetül szolgáltak volna az egyéb hitelezői követelések kielégítésére. A felperes a bejelentett hitelezői igénye erejéig kérte az alperes kártérítési felelősségének megállapítását, melyet a törvényszék az eszközértékesítés összegére tekintettel megalapozottnak minősített.

Az elsőfokú bíróság a határozata indokolásában rögzítette azt is – figyelemmel arra, hogy a felszámolási eljárás vagyoni hiánya miatt egyszerűsített módon fog befejeződni –, hogy a Cstv. 33/A. § (2) bekezdésére hivatkozással biztosíték nyújtására is kötelezte az alperest, így ezáltal megfelelő garancia áll rendelkezésre a felperes számára, mivel a hitelezői követelés kielégítésére megfelelő pénzkeret rendelkezésre áll.

A törvényszék a felperes késedelmi kamat megfizetésével kapcsolatos keresetét elutasította, mivel úgy ítélte meg, hogy a felperesnek később lehetősége van marasztalás iránti igényt előterjeszteni az alperessel szemben.

A perköltség felől a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján rendelkezett, és a kiegészítő ítéletben foglaltakra is figyelemmel kötelezte alperest az eljárással felmerült költségek megfizetésére.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a felperes keresetének az elutasítását, valamint a felperes perköltségben történő marasztalását kérte.

A jogorvoslati kérelmében vitatta a törvényszék megállapítását, mely szerint az adós kintlévőségei miatt már 2010. év végére fizetéseképtelen állapotba került. Elismerte, hogy a társaságnak 2010. év végére voltak likviditási problémái, azonban ezek nem voltak jelentősek. Hangsúlyozta, hogy a szakértői vélemény szerint is a likviditási problémák kizárólag a vevők fizetésének elmaradása miatt keletkeztek, azonban az adós működése – bár külső forrásból, illetve a B Kft. segítségével – folyamatosan biztosítható és eredményes is volt, hiszen az adós működése alapján pozitív eredményt ért el.

Úgy vélte, az ítélet megállapítása, mely szerint a termelést be kellett szüntetni, a józan ész szabályaival ellentétes, ugyanis Magyarországon a „kkv szektor” külső finanszírozásra szorul. Ilyen helyzetben a továbbélést kizárólag a külső finanszírozás biztosíthatja. A kihallgatott tanú vallomása igazolja, hogy 2010. évet követően egy komoly fellendülés volt tapasztalható a társaság életében.

Hangsúlyozta, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet vizsgálata nem lehet statikusan megállapított tény, az folyamatként kezelendő. Így vizsgálni kell, hogy a megállapított időpontot követően a társaság milyen gazdálkodást folytat. Ha csak időszakosan is, de pozitív eredményt hoz a termelés, az reális reményt adhat a társaságnak arra, hogy a termelés felfutásából olyan bevételekre tehet szert, melyekből a hitelezők teljes egészében, vagy legalábbis nagyobb mértékben részesülhetnek, mint akkor, ha likviditási problémák miatt az azonnali működés beszüntetése mellett dönt. Adott esetben igazolást nyert, hogy a 2010. év végi és a kintlévőségek miatt beálló helyzet ellenére 2011. évben olyan megrendelés állománnyal rendelkezett az adós, amely alapot adott a termelés folytatására. Fontos emellett az is, hogy az adós folyamatosan fizetett a felperes részére, illetve az inkasszó is eredményes volt.

A Cstv. 33/A. § tényállási elemeinek felhívását követően rögzítette, az ügyvezető felelőssége megállapításának alapvető feltétele, hogy a vezető magatartása olyan időpontban történjen, amikor a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezett. Az ítélet 2010. decemberére teszi ezt az időpontot, azonban állítása szerint a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet 2011. március és november között nem állt fenn, ugyanis ekkor reális esély volt arra, hogy az összes hitelező igényét kielégítse. Ezt igazolja, hogy 2011. év első felében eredményesen tudott gazdálkodni és a hitelezőknek további fedezetet tudott teremteni. További bizonyíték annak alátámasztására, mely szerint 2010. decemberében nem állt fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben, hogy 2011. december 31-én több mint 108 millió forint követelése állt fenn mintegy 25 adóssal szemben, melyből több mint 65 millió forint követelés még nem volt esedékes. A követelésen kívül a

mérlegadatok szerint az adós több mint 37 millió forint értékű készlettel és közel 4 millió forint készpénzzel rendelkezett. Ebben az időben már szerződéskötést megelőző állapotban volt a G Zrt.-vel, mely szerződés 2011 januárjában létre is jött, és melynek árbevétele a szerződés szerint meghaladta a 29 millió forintot. Ekkor a G Zrt. piacvezető építőipari vállalkozás volt és semmilyen jel nem mutatott arra, hogy e cégnek gazdasági problémái akadnak, így joggal bízhatott az adós a szerződés teljesítésében. Erre figyelemmel az adós 2010. december 31-én nem volt fizetéseképtelenséggel közvetlenül fenyegetett helyzetben és a magyar vagyongazdálkodási körülmények között átlagos képet nyújtott a gazdálkodása. Ezt támasztja alá a közzétett beszámoló kiegészítő mellékletében található ténymegállapítás is, mely szerint csak az egy éven túl nem fizetett követelésekre számolt el az adós 5%-os értékvesztést, míg az ezen kívüli követelések megítélése szerint várhatóan teljes egészében megfizetésre kerülnek. Vagyis 2010. évben csupán 1.887.000 forint értékvesztés került elszámolásra.

Tévesen állította a felperes azt is, hogy az általa megjelölt szerződések létrehozásának idején is fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt az adós.

Ismételten rögzítette, hogy 2011. június 14-én a követelésállomány több mint 110 millió forint volt, melyben nagy gazdasági társaságok is szerepeltek. Ezek részéről a fizetések csúszása feltételezhető, azonban a fizetés elmaradása, avagy a felszámolásuk nem volt várható. E sorból a V Zrt. kivétel, ugyanis annak csődeljárása 2011 májusában megkezdődött.

Álláspontját összefoglalva úgy vélte, a mérlegadatok alátámasztják, hogy olyan gazdálkodási állapotban volt az adós, amelyből reálisan várható volt, hogy a hitelezők követeléseit kielégíti. Ezért a kereset elutasításának elsődlegesen azért lett volna helye, mivel a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontja a szakértői vélemény állításával szemben nem állt fenn, illetve a józan gazdálkodás követelményei szerint az alperes erre nem is számíthatott. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének első időpontja 2012. március 26. napja, amikor a követelés jelentős részét jelentő követelés a V Zrt. csődegyezségében „elveszett”, azonban ebben az időpontban az adós felszámolása már megkezdődött. Tévesen állapította meg a törvényszék azt is, hogy az ügyvezető a tevékenységét nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el. A vezető felelősség alóli kimentése szabályának felhívását követően előadta, hogy az alperes teljes mértékben vétlen volt abban, hogy a felszámolási eljárás megindult, és mindent megtett annak érdekében, hogy az adós ne kerüljön felszámolás alá. Ennek igazolásaként az elsőfokú eljárás során NAV határozatot csatolt, melynek lényege, miszerint maga a hitelező ismerte el, hogy az alperes az adott helyzetben elvárható módon járt el, és vétlen volt a felszámolási eljárás bekövetkeztében. Álláspontja szerint önmagában ez a határozat is a kereset elutasítására ad okot.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében – tartalma szerint – az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető időpont 2010. december 31-e, az alperes fellebbezésében hivatkozott adóhatósági határozat a 2010. június 12-én született, abban az adóhatóság a V Zrt.-vel összefüggő magatartást értékelve tett megállapítást.

A Fővárosi Ítéltábla a tényállást az alábbiakkal egészíti ki:

A Székesfehérvári Törvényszék a 2015. október 7-én megtartott tárgyaláson meghozott 50/I. számú végzésével az alperes részére személyes költségmentességet biztosított.

Az elsőfokú bíróság a 2015. november 13-án meghozott 57. sorszámú végzésével az 51. sorszámú ítéletét kijavította, míg 58. sorszám alatt kiegészítő ítéletet hozott a perköltség megfizetése tárgyában.

A fellebbezés – a kiegészített tényállásra is figyelemmel –, részben alapos.

Az ítélet tábla egyetértett a törvényszék megállapított tényállásból levont, az alperes felelősségét megállapító jogkövetkeztetésével. A fellebbezésben felhozottak csupán részben szolgáltak alapul az elsőfokú ítélet megváltoztatásához, az alábbiakra figyelemmel.

Tekintettel arra, hogy adott ügyben az adós ellen a felszámolási kérelem előterjesztésére 2011. október 10-én került sor, így jelen eljárásra a 2009. évi LI. törvénnyel is módosított 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. §-ának rendelkezései az irányadóak. E törvény 33/A. § (1) bekezdése szerint a hitelező vagy – az adós nevében – a felszámoló a felszámolási eljárás ideje alatt keresettel kérheti a bíróságtól [6. § (1) bekezdés] annak megállapítását, hogy azok, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el, és ezáltal a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy a hitelezők követeléseinek teljes kielégítését megghiúsították, vagy elmulasztották a környezeti terhek rendezését. E törvény értelmében a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte az az időpont, amelytől kezdve a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták vagy ésszerűen előre láthatták, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességgel kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket. A keresetben vagyoni biztosíték nyújtása is kérhető a hitelezők követelésének kielégítése céljából. A (2) bekezdés értelmében mentesül a felelősség alól az (1) bekezdésben említett vezető, ha bizonyítja, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve intézkedéseinek kezdeményezése érdekében. A (3) bekezdés kimondja, hogy amennyiben a bíróság által jóváhagyott közbenső mérleg és részleges vagyonfelosztási javaslat alapján a hitelezők igényeinek kielégítéséhez nem elegendő az adós felszámolás körébe tartozó vagyona, bármely hitelező vagy az adós nevében a felszámoló az (1) bekezdés szerinti megállapítási kereseten kívül keresettel kérheti a bíróságtól azt is, hogy a bíróság a ki nem elégített követelés megfizetésére kötelezze az (1) bekezdés alapján az adós volt vezetőjét.

A fentiek alapján a volt vezető nem a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezéséért, illetve az esetlegesen rossz gazdasági döntésekért felel, ezért nincs jelentősége annak, hogy a helyzet miért következett be. Jelentőséggel pusztán a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének az időpontja, és az ezen időpontot követő ügyvezetői magatartás, valamint az ezzel a magatartással összefüggésben keletkező vagyonsökkenés (a hitelezők követeléseinek teljes megghiúsítása) bír. Ezért ahhoz, hogy a törvényszék a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében szabályozott ún. megállapítási kereset alapján megállapítsa a volt vezető felelősségét, a felperesnek – egyebek mellett – bizonyítania kell a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját, illetve azt, hogy ezt követően a vezető tisztségviselő e tisztségét nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látta el, minek következtében az adós vagyona csökkent, illetve mellyel megghiúsította a hitelezői követelések teljes kielégítését.

Kétségtelen, hogy a fenyegető fizetéseképtelenség időpontjának felismerése a gazdálkodás folyamatára, illetve folyamatosságára figyelemmel csupán kellő körültekintéssel valósulhat meg. A társaság irányítását végző vezetőtől azonban elvárható, hogy a gazdálkodás irányítása során figyelemmel kísérje a társaság pénzügyi helyzetét, a tartozásait, illetve pénzeszközeit, továbbá tisztában legyen azzal, hogy az esedékes tartozásai megfizetésére képes-e. Mindezt a likviditási helyzet vizsgálatával érheti el, a likviditási ráta ugyanis megmutatja, hogy a társaság mennyiben képes eleget tenni a rövid lejáratú kötelezettségeinek a rendelkezésre álló forgóeszközök felhasználásával. Abban az esetben pedig, ha a forgóeszközök és a rövid lejáratú kötelezettségek hányadosa, vagyis a mutató értéke 1 alatt van, az a társaság fizetéseképtelenségének a veszélyét

jelenti, hiszen a rövidtávon várhatóan pénzeszközzé váló eszközök nem fedezik a rövidtávon lejáró kötelezettségeket.

Az adott ügyben a felperes a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésére alapítva kérte az adós társaság vezető tisztségviselője (az alperes) felelősségének a megállapítását, állítva, hogy a 2010. december 31-én már fennálló fenyegető fizetéseképtelenségi helyzet után nem a hitelezők érdekeinek az elsődlegessége alapján járt el, melynek következtében a társaság vagyona csökkent, és a felperes 12.070.941 forint összegű hitelezői igényének a kielégítését megghiúsította.

A másodfokú bíróság egyetértett a törvényszék megállapításával, mely szerint az adós társaság 2010. december hó 31. napján fenyegető fizetéseképtelenségi helyzetben volt. Ez időpontban pedig az alperesnek már látnia kellett, hogy a társaság az esedékességkor nem lesz képes a vele szemben támasztott követelések kielégítésére. A fizetéseképtelenséggel fenyegető időpont fennálltát támasztja alá – egyebek mellett – a társasággal szemben 2010. április 1-jén kezdeményezett végrehajtási eljárás, melynek alapján az alperesnek tudomással kellett bírnia arról, hogy az adós az adótartozását esedékességekor megfizetni nem tudja, illetve a 2010. december 31. napjával készült mérleg adatai is. Tény, hogy ez utóbbi dokumentum szerint az adós 2010. december 31-én jelentős összegű forgóeszközzel rendelkezett, mely fedezetet jelenthetett volna a kötelezettségek kiegyenlítésére, azonban – mint azt a szakértői vélemény is megállapította a rendelkezésre álló nyilatkozatok alapján – a mérleg adatai korrigálásra szorultak, mivel a követeléseknek csak egy része járt le 2010. december 31-én, míg jelentős része, 65.052.000 forint csak később, 2012. és 2013. években vált esedékessé. Így ezen összeg az esedékes kötelezettségek kiegyenlítésénél nem vehető számba, de nem megfelelő %-kal történt a követelések leértékelése és a készletek értékelése sem. Ezért helytállóan járt el a törvényszék akkor, amikor a szakértői véleményt elfogadva megállapította, hogy a mérleg adataival szemben forgóeszközként csupán 75.919.000 forint összeg vehető figyelembe a 130.142.000 forint összegű kötelezettség teljesítésére. Vagyis a kötelezettségek teljesítéséhez szükséges összeg 2010. december 31-én nem állt az adós rendelkezésére még abban az esetben sem, ha a 10.000.000 forint osztalék kötelezettség nem rövidlejáratú kötelezettséggként kerül értékelésre. Mivel a törvényszék a rendelkezésre álló adatok alapján – helytállóan – a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját 2010. december 31. napjában határozta meg, így a bíróságnak a vezető tisztségviselő ezen időpont utáni magatartását, illetve az ezzel összefüggésben okozott vagyonsökkenést kellett vizsgálnia.

E körben pedig helytállóan állapította meg az első fokon eljáró bíróság, hogy ez időpontot követően az alperes azzal a magatartásával, hogy bár már a működési költségekre sem rendelkezett megfelelő fedezettel, két megrendelővel további megrendelésekre szerződéseket kötött – mely szerint a termékek ellenértéke, illetve a számukra értékesített különböző eszközök ellenértéke kompenzációval került rendezésre – a hitelezői érdekek sérelmét valósította meg. Ezáltal ugyanis – bár nem vitásan 2011. évben az adós más hitelezői felé, így többek között a felperes részére is teljesített kisebb összegeket – kizárta annak lehetőségét, hogy az eszközök a felszámolási eljárás során kerüljenek értékesítésre, és az értékesítésből származó összeg a hitelezők között kerüljön felosztásra.

Az ezzel összefüggésben bekövetkezett vagyonsökkenés alapján a hitelezői igények kielégítése is megghiúsult, ugyanis a felszámolói zárójelentés szerint az adós vagyona a hitelezői igények kielégítésére sem nyújt fedezetet, így az eljárás egyszerűsített módon történő befejezése indokolt.

Az alperes a hitelezői veszteségek csökkentésére irányuló magatartásként a kimentés körében alap nélkül hivatkozott arra, hogy a termelés folytatása, illetve a G Zrt.-vel kötendő szerződés alapján reális esély mutatkozott a tartozások kiegyenlítésére. Azontúl ugyanis, hogy 2011. évben a termelési eszközöket is értékesítette, mellyel a további termelés lehetőségét is kizárta, maga sem cáfolta a

felperes hivatkozását, mely szerint a veszteség 2011. évben jelentősen növekedett.

A fentiek alapján helytállóan érvelt a felperes azzal, hogy a vagyonsökkenést – és ezáltal a hitelezői követelés teljes kielégítésének a meghiúsulását – a termelés oly módon történő folytatása okozta, hogy abból lényegében a hitelezői igények kielégítésére fordítható bevétel nem származott, de ebben közrehatott az adós eszközeinek kompenzációval történő értékesítése is.

Rámutat az ítélet tábla, hogy a vezetők felelősségének vizsgálata során a bíróság összhitelezői szempontból vizsgálja a vezetők felelősségét. A felperes hitelező – bár keresetében 37.244.397 forint összegben jelölte meg a vagyonsökkenés mértékét is – az eljárás során a hitelezői követelés teljes kielégítésének a meghiúsítására hivatkozva kérte az alperes felelősségének a megállapítását és ezen összegnek megfelelő biztosíték nyújtására kötelezését. Így a törvényszék tévesen értékelte a vagyonsökkenés mértékéeként az eszközértékesítés összegét, abban az esetben ugyanis, ha a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésben szabályozott következmények közül bármelyik megvalósul, az elegendő a felelősség megállapításához.

A felperes keresetében biztosíték nyújtására kérte az alperes kötelezését, így – mint arra a döntése indokolásában utalt is a törvényszék – ennek alapján rendelkezett a fizetési kötelezettségről. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság az ítélet indokolásában foglaltakkal egyezően, azt pontosítva változtatta meg az ítélet rendelkező részét, és az alperest biztosíték nyújtására kötelezte, melyet a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésben foglaltak szerint kell teljesíteni.

A törvényszék az alperes számára biztosított személyes költségmentesség ellenére alperest a teljes felmerült elsőfokú eljárási költség megfizetésére kötelezte, annak ellenére, hogy a 2015. október 7-én megtartott tárgyaláson az 50/I. számú végzésével az alperes részére személyes költségmentességet biztosított. Így az alperes pervesztessége ellenére sem kötelezhető a szakértői költség, illetve az elsőfokú eljárási illeték megfizetésére. (Pp. 84. § (1) bekezdés, 86. § (3) bekezdés)

A kifejtettek alapján a Fővárosi Ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján részben és akként változtatta meg, hogy az alperest biztosíték nyújtására kötelezte, mellőzte továbbá a személyes költségmentességet élvező alperes szakértői díj, illetve elsőfokú eljárási illeték megfizetésére kötelezését.

A fellebbezés csupán csekély mértékben vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az alperes lenne köteles a másodfokú eljárási költségek viselésére. Mivel azonban az alperes személyes költségmentességben részesült, mely a Pp. 86. § (2) bekezdése alapján a per egész tartamára kiterjed, így a másodfokú eljárással felmerült, az illetékekről szóló többször módosított 1990. évi XCIII. törvény 46. § (1) bekezdésben meghatározott mértékű (48.000 forint) fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli. Megfizetni tartozik továbbá a felperes részére a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ában írtak alapján megállapított jogtanácsosi munkadíjat, melynek mértékét az ítélet tábla hivatalból, mérlegeléssel a kifejtett jogi képviselői tevékenységre figyelemmel állapította meg.

Budapest, 2016. március 30.

. Hunyady Mariann s.k.
a tanács elnöke

Dr. Czifra Veronika s.k.
előadó bíró

. Katinszky Márta Cecília s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző